

# Történet

Előszó:

Amikor a Szönyi Kati az általánosban, irodalom órán, felolvashatta a fogalmazását, ami, természetesen, Neki sikerült a legjobban, halálosan irigykedtem rá. Nem csak azért irigykedtem, mert „felolvashatott” (kitűnő tanuló volt, ami velem nem esett meg soha), hanem azért is, mert amit írt valóban jó volt, és nagyon tetszett nekem. Az írás címe: Vadászkaland. A legjobban, az akkori kisgyerek énemnek a téma tetszett, amiről írt és egyben csodálatom tárgya volt, hogy találta ki a történetet? Mára már felvilágosultam annyira, hogy sejtsem, valószínűleg a szülői házból származott az intelligenciája, azokból a könyvekből, amelyeket talált a lakásban, vagy a kezébe adtak, mert az iskolából és a VI. kerületi Aradi utcából biztosan nem származhatott a Vadászkaland élménye.

Volt még egy lány az osztályunkban, akit szintén csodáltam a magabiztos elhatározásáért, nevezetesen Brenner Évát, Aki hetedikben kijelentette, hogy: Újságíró leszek!

Nem tudtam, hogy „élő” ember lehet író, újságíró! Lehet, hogy ez most nevetségesen hangzik, de furcsa elképzelésem volt az írókról, valahol a régmúlt, távoli időkben voltak nagy emberek, akik hazafias költeményeket írtak, ezeket nekünk meg kellett tanulni, tudni kellett elemezni. Az akkori énem értékelte a szép szavakat (mai énem sírva fakad!): „Tüzesen süt le a nyári nap sugára...” vagy, „Rémlik mintha látnám természetes növést, pusztító csatában szálfá öklelését...”. Természetesen olvastam „kötelezőt” és Benedek Elek meséit, Gajdar: Timur és csapata-t, Shakespeare meséket. Imádtam nézegetni a rokonaimnál fellelhető Révay Lexikon kötetét, főleg a képeket imádtam. (Először mindig azt néztem, meg, hogy van-e „kép” a könyvben, akkor még nem tudtam, hogy a képeket „illusztrációnak” nevezik.)

De hogy a padban mellettem ülő lány, író lehessen, sőt kifejezetten író akarjon lenni, az teljesen lehetetlen, elképzelhetetlen volt!

Újkori osztálytalálkozónk alkalmából -50 év múltán- kiderült, hogy sem a Kati, sem az Éva nem lett író, lehet, hogy kár!

Nem lettem író én sem, igaz nem is akartam „az” lenni, ellenben, kb. tíz év óta írogatok, mindent, ami az eszembe jut, gátlás nélkül, igaz, hogy csak az íróasztalom számára, de íróemberré váltam. Természetesen tisztában vagyok vele, hogy nem mindenki író, aki ír! Egyáltalán tanulható, vagy tanítható az írástudomány?

Ha elég sokat olvas az ember, akkor egyszer arra a következtetésre jut, hogy: "Én is tudok ilyet." (Persze kérdés, hogy milyen írásjel van a kis mondat végén?)

Megjelentek könyvei, sőt egyik színdarabját is bemutatták, annak a Horváth Lászlónak, aki a Papámmal (nevelőapámról van szó) járt a Bölcsészkarra, de író lett-e valójában? Ki dönti ezt el? Író az, aki abból is él, hogy ír?

Inkább hagyjuk, ez a fejtegetés nem az én dolgom! Szerintem az írás tudományát sem lehet tanulni, vagy tanítani (Lásd még: színész, festő, zenész stb.). Illetőleg, úgy lehet tanítani, mint a COBOL programozási nyelvet, amit mindenki meg tud tanulni, de nem lesz mégsem mindenkiből programozó, aki a COBOL-t megtanulta. (Rejtő Jenővel szólva: Mindenki a saját szakmájából veszi a hasonlatait!)

Engem azonban valami megmagyarázhatatlan erő kényszerít rá, hogy írjak! Néha hónapokig egy sort sem vések papírra, majd meglátok, vagy hallok valamit az utcán, akárhol és napokig nem bírom abbahagyni. Egyszerűen, muszáj írni!

Lehet, még az is lehet, hogy tudom is, hogy sokan, mások is vannak ezzel így. Például nem olvastam, de a címe nagyon tetszett a könyvnek Szuhay Balázs (színész) írt egy könyvet Kiadom magam címmel. Telitalálat! Ez az! – gondoltam, de sajnos ezt a címet már „lelőtték” előttem. Pedig nagyon jó cím. Szó szerint (saját pénzén jelentette meg a könyvet) és átvitt értelemben is, kiadta magát, az énjét, a titkait. És ez a lényeg, hogy „kiadta” magát, mert bármit is ír az ember óhatatlanul benne foglaltatik az énje. A napokban elküldtem egy írásomat egy ismerősömnek, aki, amikor elolvasta felhívott és megkérdezte, hogy ez most kiről szól? A saját történetünket írtam le, de magára ismert, éppen ezért küldtem el neki, hogy magára ismerjen. Éppenséggel 100 év múlva már teljesen mindegy, hogy kiről szól a „nóta” amennyiben valaki ismét magára ismer, nem? (100 év múlva? A nagyképűség csúcса! Ha-ha-ha! Na, jó, legyen 50!)

Régebben is olvastam nem író foglalkozású emberek írásait, mint például Latinovits: Ködszurkáló, vagy a Pécsi Sándor: Napló-ját. De elhangzott egy vers, amelyet tényleg „amatőr” olvasott fel a kockás füzetéből, egy idősebb özvegyasszony Buzás Mihály - Szolnoki József: Leptinotarsa c. áldokumentumfilmjében. Ennek az asszonynak az írása (némely) profikat megszégyenítő módon tökéletes volt és engem a könnyekig meghatott. Amennyire tudom ezek az emberek nem kiadásra (kivételesen a Szuhay) szánták az írásaikat „csak úgy” írtak, a fiók számára, gondolom lelki megkönnyebbülés volt a kiváltó ok.

Miért éppen idősebb koromban láttam hozzá az íráshoz? Talán, mert előbb nem volt időm! Tanulás, a gyerekeim, a szüleim és egyéb családtagjaim, mindig gondoskodtak arról, hogy legyen mivel, kivel tevékenykednem.

Lehet, hogy lusta voltam, lehet.

Lehet, hogy az élet adta kezembe az egyszerű lehetőséget, a számítógépet, ez mindent lenyel és őriz! Az is igaz, hogy van „kockás” füzetem is és abba véstem bele „ha bántalmaztak” (Lásd: Raimann c. film)

Na és mára már itt vannak a „Blogok”, az Internetes lelki ömlenyek. Hát „inflálódtak” az írási szokások, túl sokan, túl sokat, túl gyengén írogatnak, miközben az emberek egyre kevesebbet és egyre felületesebben olvasnak, és azt hiszem, hogy nem is szeretnek olvasni. Én azonban írok, most is. Lassan az egész környezetem tud e tevékenységemről, némelyek komolyan kritizálnak, némelyek meg áhítattal olvassák és nógatnak, hogy még: „Úgy szeretem olvasni, amit írsz.” Az értetlen kritikát nem bírom elviselni! Nem az a baj, hogy „kritikus” a vélemény, hanem az, hogy abból, amit mond számomra csak annyi, derül ki, hogy fogalma sincs arról, hogy mit olvasott és méltánytalannak érzem, némely barátomban csalódtam is emiatt! Ha pedig, fenntartás nélkül dicsér valaki, akkor meg az a bajom, hogy valószínűleg szeret, tehát a véleménye nem az igazi! Ha pedig az olvasóm egy szót sem szól, hát az sem tetszik. Lehet nekem eleget tenni? A kislányom véleménye: Semmivel ne törődj, ha Neked jó az, amit teszel, akkor Tedd azt és kész! Azt hiszem, ehhez fogom magam tartani!

És akkor most térjünk a tárgyra! Mire volt jó ez az egész fejtegetés, semmire, de akkor mégis miért? Szeretném tisztán látni a magamról alkotott képet, hogy tudok-e én egyáltalán írni? A napokban láttam, hallottam egy műsort a TV valamelyik adóján: Interjú, riport Vámos Miklóssal. Ebben a műsorban - riportertől teljesen függetlenül, szerencsére - „vámosmiklósúl” hangzottak el dolgok, többek között az írás tanításáról! Ez utóbbi tevékenységéről beszélve Vámos Miklós azt mondta, hogy a tanítványai számára, minimális követelményként, azt a feladatot szokta adni, hogy írjanak a saját kezükről öt oldalt! Aki ezt jól meg tudja oldani azzal – talán - lehet valamit kezdeni! Így lódult meg bennem a gondolat, próbáljuk meg. Igaz visszajelzésem nem lesz, mert nem is fogom elküldeni Neki, tehát Vámos Miklós nem fogja értékelni, de legalább én tudjam, hogy tudok-e a saját kezemről öt oldalt írni. Nosza:

## A kéz

A kisbaba keze, ami addig ökölbe volt szorítva, hirtelen kinyílt és az őt megérintő anyja ujjába kapaszkodott. Az anya csodálkozva érezte, hogy a gyerek szorítása erősebb annál, mint amilyennek gondolta. Hogy kapaszkodik az életbe, milyen erős! – mosolygott magában és át akarta adni az újszülött kisbabáját a nővérnek, hogy most már vigye, mert nagyon fáradt, de a kislány ujjacskái szorításából csak erős gyengédséggel tudta kihúzni a saját ujját. Már nem foglalkozott a gyerekével, egy gondolat foglalkoztatta csak, aludni! Nagyon-nagyon fáradt volt.

Milyen hosszú út vezetett idáig, milyen kétségbeesett volt párhónappal ezelőtt és most, hogy mindent legyőzött, minden megoldódott, nem hagyják aludni, pedig tényleg csak ez az egy kívánsága maradt!

Amikor magához tért, hófehér ágyban, lila ibolyákkal díszített kis kórteremben feküdt. Mellette parányi kórházi bölcsőben szuszogott a kislánya, kövér hurkás kis keze a feje mellett megint ökölbe szorítva. Első gondolata, amikor meglátta az volt, hogy ez a gyerek így fogja magát végigbokszolni az életen?

Sok baj nem volt a kislánnyal, az anya, orvosa tanácsára, egy idő után nem szoptathatta: Kiszívja magából az életet! - mondta az orvos. A gyereknek már nincs szüksége anyatejre, magának meg fel kell erősödnie! Ezzel az orvosi véleménnyel mindenki egyetértett, mert az anya csont soványra fogyott, miközben a gyerek túlságosan is kövérré hízott.

A kislány már járni tanult, elgömbült a lába a nagy súlytól, mindenki utánakapott, mert úgy tűnt, hogy mindjárt el fog esni. De nem, hol ebbe, hol abba ügyesen megkapaszkodott és önállóan navigálta magát, két kis kövér kezét mindig felemelve maga előtt tartva egyensúlyozott kis görbe lábain. Nőrsz – vidékről Pestre, helyesebben Budára került fiatal gyereklány - gondoskodott a babáról. Tényleg babázott a kislánnyal és nagyon szerették egymást.

Így jött el a kislány első születésnapja.

November volt és hideg. Befűtötték hát a teljes lakást átmelegítő csodálatosan szép üveglapokkal borított hasas, krómozott kályhába, amelyet a kislány addig kapaszkodónak használt és nagy barátságban volt vele, mert a lakás ezen oldalán nem akadt más, amibe kapaszkodva fel lehetett állni, csak a kályha. Egyébként is nagyon tetszetős tárgy volt, csillogott villogott és mindig más és más színe, fénye volt.

Lám most is milyen fantasztikus valami piros, sárga érdekes dolog ugrál benne! – a gyerek már indult is a tüzes kályha felé. Érdekes módon senki

a családból nem gondolt rá, hogy a gyerek még nem látta, nem tudhatta, nem volt tapasztalata a kályha valódi feladatáról. Akkor azonban egyszerre, felsikoltva, egymást akadályozva ugrottak a gyerek után, már későn!

A kislány feltartóztathatatlanul, sajátos módján billegve, futott a kályha felé. A nőrsz az anya és az apa egyszerre ugrottak utána, hogy elkapják, de egymásba gabalyodva szinte rálökték a kislányt kályhára. A gyerek, a sikítást hallva lehet, hogy csak elesett volna, így azonban, hogy az egyik toltta, a másik vontta, végighúzták a kezét a tűzforró kályhán.

A gyerek karja – csuklótól könyékig - szabályosan rásült a forró kályhára. Hihetetlen rövid idő alatt történt az egész esemény. Később a szülők és a nőrsz, egymást vádolták a történetekért! Sem együtt, sem külön-külön nem voltak képesek elmondani, hogy hogyan történt, ami történt, az orvosnak.

A gyerek, életében először, ordított!

A sok körülötte levő ember pedig nem tudta, hogy mit kezdjen vele.

Amíg jött az orvos hideg vizet folyattak a karjára, hogy a gyerek ne érezzen fájdalmat, de ezt csak gondolták, biztosan nem tudták, hogy mennyire tesznek, jót vagy rosszat a gyereküknek.

Az orvos helyeselte az eljárást, sok mindent ő sem tudott tenni, valami hűsítő kenőcsöt és kötést írt elő és elment.

Szörnyű napok következtek!

Csak a nőrsz bírta elviselni a folyamatos sírást, mindenki menekült a lakásból. A nappalok valahogy elteltek, de az éjszakák kibírhatatlanná váltak. A kötözés pedig maga volt a pokol. A kislány keze siralmas állapotba került, a helyett, hogy gyógyult volna napról-napra rosszabb lett, már az amputálás lehetősége is felmerült, az orvos különböző etapokat tűzött ki, ha eddig vagy addig nem következik be ez vagy az, akkor...

A kislány apja, azonban hallani nem akart erről és elzavarta az orvost. Attól kezdve ő kötözte a kislánya kezét. Lemosta a sebet olajjal, közben folyamatosan fújdogálta a kis kezét, szelíden betekerte gézzel, felkötötte a nyakába, hogy ne kelljen lógatnia és így ápolta a gyereket nap, mint nap. Az apa megtanította a nőrsz-kislányt a kezelési módra, és naponta lemosták hideg vízzel a sebet, ami láthatóan javította a kéz állapotát. Új bőr kezdett kialakulni a teljes alkaron és az orvos is megdicsérte a családot a gondos ápolásért.

Lassan, lassan gyógyulni kezdett a seb, de a kislánynak még nyugtatókat kellett adni, hogy egyáltalán aludni tudjon. Általában hason fekve szokott aludni, de arról, ebben az állapotában szó sem lehetett. A kislány hozzászokott a rendszeres vele való foglalkozáshoz és, amikor már olyan állapotba került, hogy erre nem volt már szükség, sírni kezdett, ha elmaradt a kötözés, a simogatás. Egyre rosszabbul tűrte a család a

gyerek akaratosságát. Az anya később erre az eseményre vezette vissza a család széthullását, mert az addig türelmes apa egyre többször volt távol a családjától, egyszer még el is verte a bőgő kislányt először és egyben utoljára!

Három hónap telt el a baleset óta, Budapestre ért a front, az anya ismét a 9. hónapban volt és már alig foglalkozott a kislánnyal valaki.

Az apa elmenekült és bujkált valahol, hogy el ne vigyék katonának a terhes anya és a nőrsz, pedig a Karolina úti lakás mosókonyhájában rendezkedtek be. Az örökös légitámadás miatt már nem tartották érdemesnek, hogy visszamenjenek az emeleti lakásba, az óvóhelyre pedig nem engedték be a mindennapos asszonyt a lakók: Jobb nekik elkülönülve a mosókonyhában! Az apa megfizetett egy idős, nyugdíjas orvost, hogy legyen segítségére az anyának, ha eljön az idő, aki a biztonság kedvéért, ott lakott a lakásban, majd később a mosókonyhában a családdal. Az orvos azonban, amikor megszólaltak a szirénák, mindig átmenekült az óvóhelyre, annyira félt a légitámadásoktól, magára hagyva az anyát.

Valakik pedig mindig bombázták a vasutat vagy az oroszok, vagy a németek, vagy ki tudja? A család lakhelye félsaroknyira volt a vasúttól. Az oroszok utolsó csapást mérték a németekre! A frontvonal éppen a vasút mellett húzódott és 1945. január 18-án, hatalmas bombázások közepette az anya megszülte a kisfiát egyedül, mert az orvos az óvóhelyre menekült. A nőrsz-kislány segített, a tizennégy hónapos kislány pedig végignézte a szülést. A házat találat érte és az óvóhelyre dőlt a ház, a rengeteg téglá, cserép, üveg, bútor maga alá temette mind azokat, akik ott vélték remélni a megmenekülésüket. Az omlás nem kímélte a mosókonyhát sem. A lakóház Karolina út felé eső része is teljesen a romok alá került. A mosókonyha rácskeretbe foglalt üvegszemei közül pár betörött és a keletkezett résen üveg és törmelék zuhant be a mosókonyha betonpadlózatára. A tizennégy hónapos kislány, a tizenhat éves nőrsz, a huszonnégy éves anya és az újszülött kisfiú, teljesen magára maradt a romok alá temetve a Karolina úti ház alatt!

A két „felnőtt” halálosan fáradt volt és alig, hogy bepólyázták a kisbabát az anya, ölében az újszülött kisfiával, elaludt. Elaludhatott a nőrsz-kislány is, mert arra ébredtek, hogy a kisfiú a földön fekszik a nővére, pedig az ép kezével simogatja az arcát, amely már szinte ki sem látszott a vér alól, mindezt néma csendben, időnként lenyalva a kezéről a vért.

A baba legurult az alvó anya öléből és a földön fekvő üvegszilánk felsértette a homlokát. A seb vérzett nagyon, a nővére pedig – valószínűleg - megfordította a babát és pontosan úgy, ahogyan korábban az ő kezét ápolták, fújogatta és simogatta a kistestvére arcát.

Az első ijedtség után, a gyerek arcát lemosva látták, hogy nem olyan súlyos a seb, a testét pedig megvédte a pólya, nagyobb baj, mint amelyben éppen voltak, már amúgy sem lehetett volna. Feltűnt, és lehet, hogy erre is ébredtek, a szokatlan, néma csend volt!

Abbamaradt a bombázás!

Hirtelen döbrentek rá kilátástalannak látszó helyzetükre, egyetlen kijárat sem volt többé, fogva tartotta őket a mosókonyha. A család szerencséjére, a mosókonyha ház utca felőli frontján volt, egy kis idő múltán orosz szavakat véltek hallani. Hangjelzéseik alapján, a mosdólavór fenekét és a maradék ablakokat püfölgette a nőrsz-kislány, az anyának annyi ereje maradt csak, hogy a kisfiát szoptassa. Így esett, hogy orosz katonák ásták ki, és menekítették ki a családot a romok alól, lehet ugyan, hogy bujkáló német katonákat kerestek, de két nőt és két kisbabát találtak!

A ház óvóhely felőli részén senki nem maradt életben!

Napokon keresztül a család, az orosz parancsnokság védelme alatt állt és haladt a fronttal. Mivel semmijük sem maradt a rajtuk, levő ruházaton kívül, teljes ellátást kaptak, volt kenyér, tej még csokoládé is. Katonaorvos megvizsgálta és ellátta az anyát, mivel csak egy kicsivel volt túl a szülésen, még tudott „igazítani” a szülési nyomokon. Az összes katona rájuk vigyázott és csodálták őket, amikor a megmenekülésük módját megtudták. A madonna szépségű anyát, kisfiával az ölében látva, hányták magukra a keresztet a kiskatonák. A pici lányt meg egymás kezéből kapkodták és tömték csokoládéval, pedig a csoki nagy kincs volt akkoriban. Sokáig azonban nem volt fenntartható, hogy két nő és két kisbaba éljen a katonák között. Egy épen maradt ház üres lakásában szállásolták el az anyát némi élelemmel együtt, hogy most már „jól” van, keresse meg a férjét, aki majd biztosan gondoskodik róluk. Az anya, aki a szokatlan helyzetének biztonságában is nagyon félt, örömmel vette tudomásul, hogy elhagyhatja a parancsnokságot. Ugyanis minden ékszerét, amit a biztonság kedvéért mindig magával hordott, tekintettel a háborús időkre, mesélte gyerekeinek később, az újszülött kisfia lábainál, a pólyában tartotta. Félt, hogy csupán szeretetből, felemelik a gyermekét, aki pólyáskorához képest túlságosan is súlyos volt, és azonnal lebukik!

Az apa, aki addigra nem csak a német-magyar, hanem az orosz katonák „malenkij robot”-ja elől is bujkált, valahogyan megtudta, hogy teljesen összedőlt a lakóházuk és azon munkálkodott, hogy megtalálja családját?

Utólag elmondta, hogy soha egy percre sem hitte, hogy meghaltak!

Szinte a csodával határos módon megtudta, hogy hol tartózkodik a család és onnantól kezdve azon kezdett mesterkedni, hogy biztonságos helyre szállítsa őket. Biztonságos hely nem akadhatott más, mint ahol az édesanyja élt a lányával, az apa nővérével, és annak családjával! Ez a hely azonban a pesti oldalon volt. A Dunán egyetlen épen maradt híd sem

volt, a folyó pedig zajlott! Ez azonban az apának nem lehetett akadály, szerzett élelmet és egy csónakot, amit élelemmel való fizetség fejében, rábízta valakire, hogy egy fél nap múlva jön vissza, addig őrizze a kis hajót. Úgy tervezte, hogy először a kislányát helyezi biztonságba a nőrsszel, majd visszajön a feleségéért és a kisleányáért. Semmiképpen nem gondolta, hogy együtt menekítse a családot, mert ha belevesznek a Dunába, hát maradjon valaki életben! Egyébként is csak egy kisebb csónakot tudott szerezni, amelybe talán belefért volna az egész család, de nem gondolta biztonságosnak az apa, hogy a zajló Dunán négy emberrel épségben át tud evezni. Az anyát ellátta élelmiszerekkel és a kislányát az élelmiszer helyére, pokrócba bugyolálva, beletömte a zsákba. Így felszerelve elindultak visszafelé Pestre, a Lévy Oszkár utcába.

Nehezen ugyan és kissé lejjebb, mint ahogyan az apa tervezte, de átjutottak a Dunán. Mivel élelmiszere már nem volt, nem tudott volna fizetni, nem bízhatta senkire, hát kivonszolta a csónakot a partra eldugta egy bódé alá, remélte, hogy majd újra rátalál. Sietnie kellett, mert nagyon hideg volt, tovább tartott az átkelés, máshol ért partot és emiatt hosszabb út állt előtte, mint ahogyan tervezte. Sietett tehát, de egy kis idő múlva, orosz katonákba botlott, akik a csellengő férfiakat gyűjtötték össze. Invitálták, de ő mondta, hogy nem lehet, mert biztonságos helyre kell vinnie a gyereket! Milyen gyereket? Hát itt a hátizsákban levőt, mutatta az apa a hátizsákban alvó kisleányt. Harasó, pasli! – volt a válasz és az apa megmenekült!

Késő este ért a Lévy Oszkár utcába, ahol a legnagyobb csodálkozására már várta a családja.

Történt ugyanis, hogy a nőrsz-kisleány, akit végül nem hozott magával az apa, hogy vigyázhasson a még mindig nagyon gyenge anyára, havat ment szedni valami „érintetlen” tiszta helyre. Nem volt ivóvíz, havat szedtek, olvasztották, forralták, azzal főztek és itták. A szintén havat lapátoló emberektől megtudta, hogy némi arany vagy egyéb kincs ellenében indul valami uszály vagy hajó, valami vízen járó alkalmatosság át Pestre. Hazaszaladt, szólt az asszonyának, azonnal összepakoltak és mentek a hajóra. Így történt, hogy előbb értek a nagymama lakására, mint az apa a kisleánnyal. Az anya, később sem volt képes visszaemlékezni, hogy hol, milyen útvonalon jöttek, felváltva cipelve a kisleányt szórványos lövöldözések közepette, hogy honnan volt benne erő és bátorság! Mindig azt mondogatta, hogy utólag félt csak, akkor nem.

Együtt volt újra az egész család a körülményekhez képest még boldognak is lehetett mondani őket, hogy eddig megúszták. A nagymama segítségével elkezdték kibontani a zsákból a kisleányt. A konyhaasztalra tették a hátizsákot és megpróbálták kihúzni a gyereket, de nem sikerült. Végül teljesen szét kellett nyitni a zsák száját, először kihúzták a pokrócot,



majd végül nagy nehezen a gyereket. A kislány teste felvette az apa hátának domborulatát a két kis, addigra eléggé lesoványodott, görbe lába pedig felhúzott békapozícióba volt dermedve. Próbálták kiegyenesíteni, de a gyerek üvöltött. Friss havat hoztak az udvarról, azzal dörzsölték, masszírozták a gyerek lábát, testét, kezét, hogy visszatérjen a normális vérkeringése. Végre a kislány meg tudta mozdítani, érdekes módon először a megégett kezét. Az egész család fellélegzett, hál' istennek, nincs nagy baj.

Másnap az apa elindult, hogy élelmet szerezzen, mert a nagymamánál levő készletek erősen fogytán voltak, a meg növekedett létszámú család számára csak pár napig lett volna elegendő, a nagyon rossz állapotban levő szoptató anyának, pedig ennie kellett. Voltak készletek a nagymama jóvoltából, mert nagyon jó háziasszony volt és krumpli, hagyma, befőttek, szalonna, bődönben zsír és még némi kolbász is akadt a pincében. Az előrelátó nagymama korábban, ládákban és kiszuperált szerényekben a lakáshoz tartozó fáspincében dugdosta, felhalmozott készleteit. Még „békében” a Rákóczi téri piacról minden bevásárlásnál egy kicsivel többet vett és a „kicsivel többet” lefuvarozta a pincébe. Amikor Budapest ostroma bekövetkezett és már nem lehetett élelmiszert kapni, vagy nem lehetett kimenni az utcára, nekik akkor is volt mit enni és a légitámadásokat egyébként is a pincében töltötték, tehát még lecipelni sem kellett az ételt. Hát ezt a készletet indult feltölteni az apa, meg azért is, hogy a világháború mellé családi háborúságot nem akart, ugyanis a sógora volt az egyedüli pénzkereső, nem varrhatta a nyakába még az ő családját is. Így is boldog volt, hogy szállást kaptak, mert valami csodával határos módon a Lévy Oszkár utcai ház a bombázásokban nem sérült meg, azon kívül, hogy az ablakok kitortek nem lett semmi baja a lakásnak. Mivel az egyedüli pénzkereső „rőfös” kereskedő volt, rengeteg szebbnél, szebb anyag és ezek csomagoló anyagai voltak felhalmozva a lakásban. (Fosztogatók elől kimenekítették a Rákóczi téri üzletből a portékát.) Tehát a csomagoló-, és némi gyengébb minőségű anyagot felhasználva, nem volt nagy gond az ablakok ideiglenes beborítása. Az elsötítési rendelkezés miatt egyébként is volt fekete roló az ablakokon, de például egy nagy szekrényt az egyik ablak elé toltak, hogy védjék magukat a hidegtől. A két szoba személyzeti szobás, komfortos lakásban úgy helyezkedtek el, hogy a nagymama a konyhában, a lánya, veje és az ő, akkor kb. 13-14 éves fiúk a hálószobában, az anya a két gyerekével a személyzeti szobába kerültek. A nappali szobát pedig lezárták, hogy ne kelljen fűteni, és oda csoportosították át a „felesleges” holmikát, készleteket. Így elrendezkedve, viszonylagos jó körülmények között várták vissza az apát és a nőrs-kislányt, aki az apát kísérte el a falujába, gondolták, hogy vidéken biztosan hozzá lehet jutni némi élelmiszerhez.

De az apa nem jött vissza, eltűnt a pólyából kiszabadított arany nagy részével (élelmiszer ellenértékeként vitte magával) együtt. Amint jóval később kiderült, eljutottak a nőrsz-kislány falujába, kapott is ételmezt, de a kislányt a szülei nem engedték vissza a városba, így az apa egyedül indult el. A vonaton (jött gyalog, szekéren, de vonaton is, amin éppen lehetett) megismerkedett egy „hölgyel”, akivel szépen elfogyasztották a begyűjtött ételmezt és a maradék ékszert. Később az apának több barátnője és felesége is lett, de erről a „hölgyről” az anyának, élete végéig, nagyon rossz véleménye volt. Az apa nem adott magyarázatot soha a tettére, így alakult és kész. Jó helyen hagyta a családját, és később a sógorának busásan megtérítette az ellátásukat! – mondogatta.

Hiába várták, tehát az apát vissza, napok teltek el, az apa nem jött. Nem volt mit tenni az anya indult el a nagymamával, hogy talán a Rákóczi tér környékén a „szabadpiacon” hozzá lehet jutni valami kis ételmezhöz, aranyért természetesen, mert a pénznek akkor már nem sok értelme volt. Szereztek is, napról napra javult a helyzet, de választék nem volt csak az alapvetők. Az anya és a két gyereke többnyire a konyhában tartózkodott, mert a nagymama főzött és konyhában mindig jó meleg volt, a hatalmas „sparhertban” mindig égett a tűz, melegedett a víz a mosogatáshoz, kézmosáshoz, valami mindig sült, vagy főtt. Paprikás krumpli készült éppen az anya hámozta a krumplit hajszál vékonyan, a nagymama pedig a hagymát. A kislány a konyhaasztalon ült a kisfiú pedig a ruháskosárban feküdt szépen beágyazva és aludt. Amikor a nagymama bele tette az első meghámozott hagymát a kislány mellett levő tálba, a gyerek kikapta a hagymát és alma-alma csatakiáltásokkal, falni kezdte. Mind a két kis kezével nyomta a szájába a hagymát, már patakzott a szeméből a könny, de nyalta-falta-rágtatömtte a csípős, erős zöltséget a szájába. A két felnőtt egyszerre nevetett és sírt el akarták venni a kislánytól a hagymát, de nem lehetett, végül beletörődtek és hagyták.

Hamarosan kitört a béke és megindult az élet Budapesten, lett ideiglenes híd és a teljesen elpusztul otthon helyett egy fél lakás a VI. kerületi Aradi utcában. Az egyedül maradt anyára nehéz napok (évek) vártak, hamarosan szerzett munkát, lakásért és eltartásért akadt megint egy 14 éves kislány, aki felügyelt a gyerekekre.

A kislány megégett keze teljesen begyógyult, de még évtizedek múlva is hegesedés látszódott a karján. A kisfiúnak örökre megmaradt a sebhely a fején, azon a helyen nem nőtt haja, később, amikor kopaszodni kezdett, kis világos csík látszódott a homlokán. Nővére mindig ott pusztította meg a testvérét, ha éppen gyengédségre vágyott a fiú. Legendásan szerették egymást. Az Aradi utcai házban „ikreknek” nevezték őket, mert szinte mindig egymás kezét fogva közlekedtek. Így éltek 1955-ig, amikor az anya újra férjhez ment, és új élet kezdődött.

Utószó:

Az anya és a két gyerek sorsa az Aradi utcai lakásban tíz éven keresztül elképesztően viszontagságos volt, de két gyerek felnőtt korában mégis, mint „boldog gyermekkor” emlegette ezt az időszakot. A kétudvaros hatalmas házban több gyerek is akadt, akikkel életre szóló barátságot kötöttek. A lakóközösség úgy működött, mint egy falu, mindenki tudott mindent a mindenkiről. A két udvarban asztalos műhely, hidegkonyha, az utcára nyíló helyiségekben pedig kifőzés és fodrászat volt. Lakott a házban festőművész, varrónő, orvos, cimbalmon játszó cigányember, és a szomszédban rengeteg gyerekével egy tüzelőanyag hordó munkás, aki mindig fekete volt a szénportól és egy vak néni a folyosón.

A gyerekek éltek és visszaéltek a ház adta lehetőségekkel. Egy idő után már nem volt, aki felügyeljen rájuk, rengeteget voltak egyedül, csavarogtak, és minden rosszaságot elkövettek, amit csak gyerek elkövethet, rengeteget kikaptak, mert az anya nem nagyon bírta velük. De ők ketten véd- és dacszövetséget kötöttek a világ ellen, amelyben teljesen egyedül, egymásra utalva éltek. Az anyának minden erejét és idejét a pénzkeresés töltötte ki, az apa csak évek múlva került elő, a gyerekek nem is nagyon értették, hogy nekik miért nincsen apukájuk, hiszen az összes házbéli gyereknek volt, csak nekik nem!

Az anya valamikori gondolata, nevezetesen, hogy a kislánya végigboksolja magát az életen, bekövetkezett, igaz nem egészen úgy, ahogyan az anya gondolta, ugyanis a kislány nem magárét küzdött, hanem a testvééréért. A fiú talán egész életében ideggyenge volt. Valószínűleg az anya idegállapota öröklődött át, a háború alatti feszültségek, amit a terhessége alatt átélt. A fiú felnőtt korában is elsőként mindig a nővéréhez szaladt bármi problémája akadt. De ez már egy másik történet.....